

การพัฒนาแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริม
ทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา
THE MODEL DEVELOPMENT TO ENHANCE OF TEACHER COMPETENCIES IN
LEARNING MANAGEMENT FOR PROMOTING READING, WRITING AND CRITICAL
THINKING SKILLS OF ELEMENTARY SCHOOL STUDENTS

ปณตนนท์ เทียนประภากุล^{1*}, เบญจมาศ พุทธิธิม², อนงค์รัตน์ รินแสงปิน³, มนต์ รัตนจันทร์⁴ และ ธิดารัตน์ พงงาม⁵

Panotnon Teanprapakun^{1*}, Benjamas Phutthima², Anongrat Rinsangpin³, Monta Ratanachan⁴

and Thidarat Phomngam⁵

มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง 119 หมู่ 9 ต.ชมพู อ.เมือง จ.ลำปาง 52100^{1, 2, 3, 4, 5}

Lampang Rajabhat University, 119 Moo 9, Chompoo Subdistrict, Mueang District, Lampang Province 52100^{1, 2, 3, 4, 5}

*Corresponding author E-mail: nuch_panotnon@hotmail.com

(Received: 31 Jan, 2022; Revised: 14 Jun, 2022; Accepted: 22 Jun, 2022)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพบริบทและความต้องการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา 2) สร้างและพัฒนา และทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอน รายวิชาภาษาไทยและนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และประถมศึกษาปีที่ 4 ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินความรู้ความเข้าใจ เครื่องมือวัดและประเมินผลทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา ในภาพรวมครูผู้สอนใช้สื่อประกอบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ ในรูปแบบเดิม ๆ ไม่น่าสนใจ รวมทั้งรูปแบบการสอนยังไม่มุ่งเน้น การสอนแบบ Active Learning เท่าที่ควร ครูมีความต้องการเสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอน เทคนิคการสอน การผลิตสื่อ การสร้างแบบวัดประเมินผลที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับผู้เรียนแต่ละระดับ และกระบวนการ ชุมชนแห่งเรียนรู้ทางวิชาชีพ 2) รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ ของรูปแบบ 2) จุดมุ่งหมายของรูปแบบ และ 3) องค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยของรูปแบบ โดยรูปแบบ ๓ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากและมีความสอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุด และ 3) ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจ การเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ในภาพรวมอยู่ใน ระดับดีมาก และหลังการทดลองใช้รูปแบบนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทยสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง

คำสำคัญ: การพัฒนาแบบ, สมรรถนะครู, ทักษะการอ่าน, การเขียน, การคิดวิเคราะห์

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์

⁴ อาจารย์ สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์

⁵ อาจารย์ สาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์

ABSTRACT

The purposes of this research were to: 1) study the context and the need of enhancing teacher competency in learning management for promoting reading, writing and analytical thinking skills of elementary students; 2) design and develop, and try out the model of enhancing teacher competency for promoting reading, writing and analytical thinking skills of elementary students. The target groups were the supervisors, the directors, Thai language teachers, grade 3 and grade 4 students selected by using purposive sampling. The research instruments were a cognitive assessment form, and an assessment instrument of reading, writing and analytical thinking skills. The data were analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The findings of the research were as follows: 1) The context of enhancing teacher competency in learning management for promoting reading, writing and analytical thinking skills of elementary students showed that overall, the teachers used uninteresting instructional materials with learning management for promoting reading, writing and analytical thinking skills. Besides, the instructional models hardly concentrated on Active Learning. Teachers required to enhance competency in learning management, teaching technique, the production of instructional materials, the design of effective assessment form that corresponds with different levels of learners and professional learning community. 2) The model of enhancing teacher competency in learning management for promoting reading, writing and analytical thinking skills of elementary students consisted of three components: 1) the model principle, 2) the purpose of the model, and 3) the main component and subcomponent of the model. The model had appropriateness at a high level and the concordance was at the highest level. 3) Teachers had knowledge and understanding about enhancing teacher competency in learning management for promoting reading, writing and analytical thinking skills. Overall, teachers' knowledge and understanding were at a high level and after using the model, students' learning achievement in Thai subject was higher than before experiment.

KEYWORDS: Model Development, Teacher Competency, Reading Skills, Writing, Critical Thinking

บทนำ

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ กำหนดเป้าหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ พัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีระดับโลก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561) จากการจัดอันดับความสามารถการแข่งขันด้านวิชาการโดยสถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD) ปี พ.ศ. 2561 พบว่า คะแนนตัวชี้วัดด้านการศึกษาของประเทศไทยอันดับลดลงเกือบทุกด้าน (International Institute for Management Development, 2018) และผลการประเมิน PISA ปี 2018 การสอบวัดความรู้ด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ นักเรียนไทยมีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศสมาชิก OECD รวม (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2562) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้เรียนในระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานบางระดับชั้นยังประสบปัญหาเรื่องการอ่านออก เขียนได้ จึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาผู้เรียนให้สามารถอ่านออกเขียนได้เป็นอันดับแรก เนื่องจากการอ่านและการเขียนเป็นทักษะพื้นฐานสำคัญที่จะส่งผลให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และด้านอื่น ๆ ที่สูงขึ้นต่อไป บุคคลที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนคือครูผู้สอน ดังนั้นครูผู้สอนจึงควรได้รับการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอเพื่อให้มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ

สมรรถนะ (Competency) มีความสำคัญต่อการผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน สมรรถนะครูไทยในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย สมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงาน โดยสมรรถนะหลัก (Core Competency) ประกอบด้วย 5 สมรรถนะ ได้แก่ 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การปฏิบัติงาน 2) การบริการที่ดี 3) การพัฒนาตนเอง 4) การทำงานเป็นทีม 5) จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู สำหรับสมรรถนะประจำสายงาน (Functional Competency) ประกอบด้วย 6 สมรรถนะ ได้แก่ 1) การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 2) การพัฒนาผู้เรียน 3) การบริหารจัดการชั้นเรียน 4) การวิเคราะห์สังเคราะห์

และการวิจัยและพัฒนาผู้เรียน 5) ภาวะผู้นำครู 6) การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ (สมาพันธ์ครู, 2563) เมื่อวิเคราะห์สมรรถนะที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เป็นสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับครูที่จะนำไปใช้จัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้และมีผลลัพธ์ทางการเรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป็นไปตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา (ประเวศ เวชชะ, 2561) ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์สูงขึ้นจากการดำเนินโครงการ “ยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน” ของมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง พบว่า ครูผู้สอนระดับชั้น ป.3 และ ป.4 ในสังกัด สพป.ลำปาง เขต 1, เขต 2, เขต 3 และ สพป. ลำพูน เขต 1, เขต 2 ที่เข้าร่วมโครงการประสบปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ และมีความต้องการเสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (ศูนย์ศึกษาการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2562)

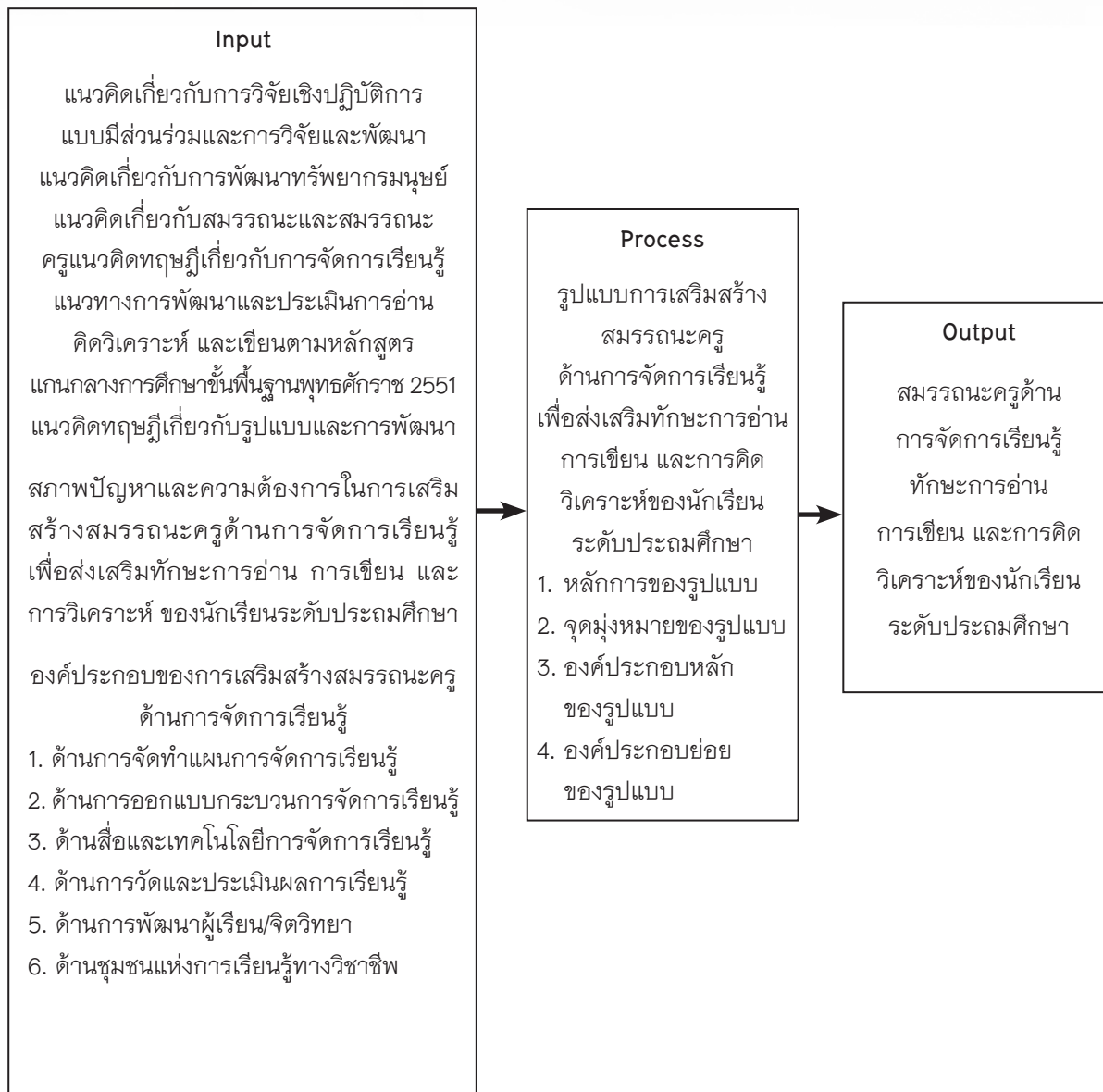
ทั้งนี้ จากความสำคัญดังกล่าวที่กล่าวมาข้างต้น จึงเห็นควรที่จะมีการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา เพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ของครูและนำไปประยุกต์ใช้พัฒนาผู้เรียนให้สามารถอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนเป็นแนวทางพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมนำไปสู่การขยายผลสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อผู้เรียน องค์การการศึกษาและประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพบริบทและความต้องการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา

2. เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา

3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการ

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods) เก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณ (Quantitative) และเชิงคุณภาพ (Qualitative) มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพบริบทและความต้องการในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา

1. การศึกษาสภาพบริบทและความต้องการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา

แหล่งข้อมูล

เอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์

ของนักเรียนระดับประถมศึกษา และผลการศึกษาสภาพ
บริบทและความต้องการในการเสริมสร้างสมรรถนะครู
ด้านการจัดการเรียนรู้ ๕

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ศึกษานิเทศก์ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครู
ผู้สอนรายวิชาภาษาไทยในระดับชั้น ป.3 และ ป.4 ของ
โรงเรียนในสังกัด สพป.ลำปาง เขต 1, เขต 2, เขต 3
และสพป. ลำพูน เขต 1, เขต 2 ที่มีประสบการณ์ในการ
ปฏิบัติงานตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป และสมัครใจเข้าร่วมโครงการ
จำนวน 239 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสาร
องค์ประกอบของรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้าน
การจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียน
และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา
2. แบบบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับสภาพบริบท
และความต้องการในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้าน
การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียน
และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการ
เสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ ๕
2. กำหนดกรอบและแนวคิดในการสร้าง
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างแบบวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสาร
ตามกรอบและประเด็นที่กำหนด รวมทั้งแบบบันทึกข้อมูล
ตามกรอบและประเด็นที่กำหนด และเสนอผู้เชี่ยวชาญ
5 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา ด้าน
การวิจัยทางการศึกษา ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
ด้านหลักสูตรและการสอน และด้านภาษาไทย ตรวจสอบ
ความตรงเชิงเนื้อหา แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง
ระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item-objective
Congruence Index: IOC) ได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. วิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบ
การเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้
จากเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องร่วมกับการ

ศึกษาสภาพบริบทและความต้องการเสริมสร้างสมรรถนะ
ครูด้านการจัดการเรียนรู้ ๕

2. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกับเขตพื้นที่
การศึกษาและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพื่อศึกษาสภาพบริบท
และความต้องการในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้าน
การจัดการเรียนรู้ ๕ ด้วยระบบชุมชนแห่งการเรียนรู้
ทางวิชาชีพ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ SWOT เพื่อประเมิน
จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค รวมทั้งความต้องการ
ร่วมกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และตรวจ
สอบความถูกต้องการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีสามเส้า

**ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและพัฒนารูปแบบการ
เสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริม
ทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของ
นักเรียนระดับประถมศึกษา** ขั้นตอนนี้เป็นการนำผล
การศึกษาในขั้นตอนที่ 1 ยกร่างรูปแบบ ๕ โดยจัดประชุม
เชิงปฏิบัติการและตรวจสอบความเหมาะสมและความ
สอดคล้องด้วยการจัดสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน ได้มาจากการเลือกแบบ
เจาะจง โดยกำหนดคุณสมบัติดังนี้

1. นักวิชาการด้านการพัฒนาบุคลากรการวิจัย
การบริหารการศึกษา การจัดการเรียนรู้ ที่สำเร็จการศึกษา
ระดับดุษฎีบัณฑิต 2 คน
2. ผู้อำนวยการโรงเรียนที่เน้นการส่งเสริมทักษะ
การอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ ที่สำเร็จการศึกษา
ระดับปริญญาดุษฎีบัณฑิต 1 คน
3. อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนที่เน้นการส่งเสริม
ทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ ที่มีวิทยฐานะ
ระดับเชี่ยวชาญ และสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาดุษฎี
บัณฑิต 1 คน
4. รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มบริหารงาน
วิชาการโรงเรียนที่เน้นการส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียน
และการคิดวิเคราะห์ ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญา
ดุษฎีบัณฑิต 1 คน

5. ครูผู้สอนรายวิชาภาษาไทย โรงเรียนที่เน้นการส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีบัณฑิตและมีประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนตั้งแต่ 5 ปี ขึ้นไป 1 คน

6. ศึกษานิเทศก์ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีบัณฑิต 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม
2. แบบประเมินรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ ฯ
3. คู่มือการดำเนินงานตามรูปแบบ ฯ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม
 - 1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการจัดสนทนากลุ่ม
 - 1.2 สร้างแบบบันทึกการสนทนากลุ่มโดยกำหนดประเด็นสนทนาการพิจารณาร่างรูปแบบ ฯ และคู่มือการดำเนินงานตามรูปแบบ ฯ

2. แบบประเมินรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ ฯ

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินรูปแบบ

2.2 สร้างแบบประเมินรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ ฯ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) และเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา ด้านการวิจัยทางการศึกษา ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ด้านหลักสูตรและการสอน และด้านภาษาไทย ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence Index: IOC) ได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00

2.3 นำแบบประเมินรูปแบบ ฯ ไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 30 คน โดยได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87

3. จัดทำแบบประเมินรูปแบบ ฯ ฉบับสมบูรณ์
4. จัดทำคู่มือการดำเนินงานตามรูปแบบ ฯ ตาม

กรอบและประเด็นที่กำหนด ตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ประสานผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อขอความอนุเคราะห์เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม
2. จัดการสนทนากลุ่ม 1 ครั้ง พิจารณาประเด็นความเหมาะสมของร่างรูปแบบ ฯ และคู่มือการดำเนินงานตามรูปแบบ ฯ
3. สรุปผลจากการจัดสนทนากลุ่ม ปรับปรุงแก้ไขร่างรูปแบบ ฯ และคู่มือ ฯ ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
4. เสนอรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ ฯ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมิน

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยหาค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตรวจสอบความถูกต้องการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีสามเส้า

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับ

กลุ่มเป้าหมาย

1. การประเมินความรู้ความเข้าใจครูผู้สอนที่เข้ารับการพัฒนาศักยภาพการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ ฯ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูผู้สอนรายวิชาภาษาไทยระดับชั้น ป.3 และ ป.4 จังหวัดลำปาง 83 คน จังหวัดลำพูน 78 คน รวม 161 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง โดยเลือกจากครูผู้สอนในโรงเรียนที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการ ฯ

2. การวัดทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน กลุ่มประชากร คือ นักเรียน ระดับชั้น ป.3 จำนวน 1,906 คน และ ป.4 จำนวน 1,964 คน รวม 3,870 คน ของโรงเรียนที่ทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ ฯ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบประเมินความรู้ความเข้าใจของครูผู้สอนที่เข้ารับการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ ฯ

2. แบบวัดทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับชั้น ป.3 และ ป.4

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. แบบประเมินความรู้ความเข้าใจของครูผู้สอนที่เข้ารับการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ฯ ซึ่งจัดทำขึ้นโดยวิทยากรการอบรมเชิงปฏิบัติการจากสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน การศึกษาปฐมวัย คอมพิวเตอร์ วิทยานิพนธ์การวิจัยและการประเมิน และการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

2. แบบวัดทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับชั้น ป.3 และ ป.4 สร้างและพัฒนาโดยสาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยฯ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ทั้งนี้เครื่องมือทั้ง 2 ชนิดข้างต้น ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา ด้านการวิจัยทางการศึกษา ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ด้านหลักสูตรและการสอน และด้านภาษาไทย ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา ด้านการวิจัยทางการศึกษา ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ด้านหลักสูตรและการสอน และด้านภาษาไทย แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item-objective Congruence Index: IOC) ได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00 จากนั้นนำไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82 และ 0.86 ตามลำดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ประสานขอความร่วมมือไปยัง สพป.ลำปาง เขต 1, เขต 2, เขต 3 และลำพูน เขต 1, เขต 2 รวมทั้งถึงผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นแหล่งข้อมูล

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา ในภาพรวม

จุดแข็ง - การใช้หลักการมีส่วนร่วมในการพัฒนาครู	จุดอ่อน - ความแตกต่างระหว่างผู้เรียนและความพร้อมทางสติปัญญาของผู้เรียนที่ไม่เท่ากัน ทำให้เกิดปัญหาด้านการเรียนรู้
โอกาส บุคคล ชุมชน องค์กรต่าง ๆ หน่วยงานของรัฐและเอกชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมทั้งเครือข่ายต่าง ๆ ให้การส่งเสริมพัฒนา และมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในโรงเรียน	อุปสรรค - ผู้ปกครองไม่มีเวลาดูแลเอาใจใส่ให้นักเรียนทางด้านการเรียนเนื่องจากต้องทำงาน

2. ประชุมชี้แจงรายละเอียดการวิจัยร่วมกับผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องของโรงเรียนที่เป็นแหล่งข้อมูล

3. จัดอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ฯ ตามองค์ประกอบของรูปแบบฯ วิทยากรโดยคณาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

4. ทดสอบทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายก่อนการทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูฯ

5. ทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูฯ กับกลุ่มเป้าหมาย และนิเทศติดตามการดำเนินงาน

6. ทดสอบทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายหลังการทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูฯ

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่และค่าร้อยละ

ผลการวิจัย

1. การศึกษาสภาพบริบทและความต้องการในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา

1.1 การศึกษาสภาพบริบทการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ฯ จากการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคร่วมกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล รายละเอียดดังตารางที่ 1

จากตารางที่ 1 พบว่า การเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ มีจุดแข็ง คือ การใช้หลักการมีส่วนร่วมในการพัฒนาครู จุดอ่อน คือ ความแตกต่างระหว่างผู้เรียนและความพร้อมทางสติปัญญาของผู้เรียนที่ไม่เท่ากันทำให้เกิดปัญหาด้านการเรียนรู้สำหรับโอกาส คือ บุคคลชุมชน องค์การต่าง ๆ หน่วยงานของรัฐและเอกชนผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมทั้งเครือข่ายต่าง ๆ ให้การส่งเสริมพัฒนาและมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในโรงเรียน ส่วนอุปสรรคคือ ผู้ปกครองไม่มีเวลาดูแลเอาใจใส่นักเรียนทางด้านการเรียนเนื่องจากต้องทำงาน นอกจากนี้ยังพบว่าครูผู้สอนใช้สื่อการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์รูปแบบเดิม ๆ ไม่น่าสนใจ ตลอดจนการสอนยังไม่ให้ความสำคัญกับการสอนแบบ Active Learning เท่าที่ควร

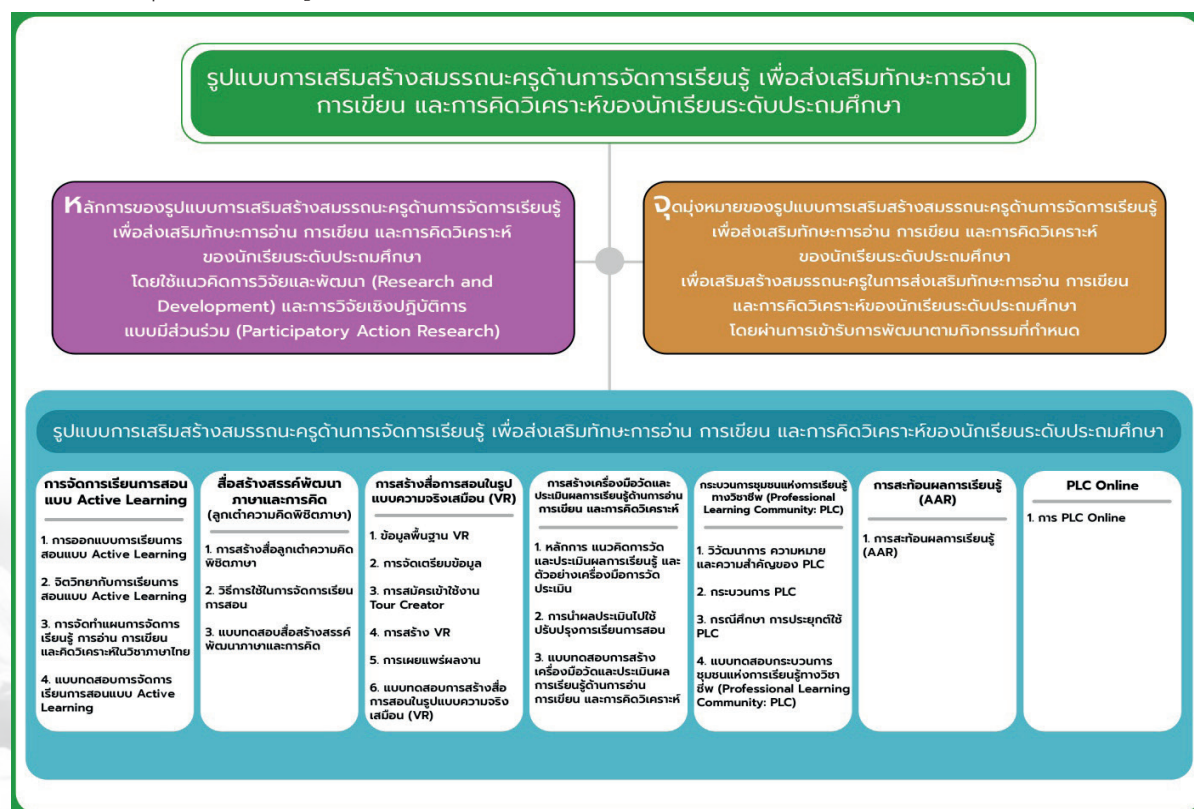
สำหรับความต้องการในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ ในภาพรวม ได้แก่ การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอน เทคนิคการสอน การผลิตสื่อการสร้างแบบวัดประเมินผลที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องตามศักยภาพและเหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละระดับ รวมทั้งกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ที่ช่วยส่งเสริม

ทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยการจัดอบรมอย่างต่อเนื่อง

1.2 การสังเคราะห์องค์ประกอบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ วิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ 2) ด้านการออกแบบการจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านสื่อและเทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้ 4) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 5) ด้านการพัฒนาผู้เรียน/จิตวิทยา และ 6) ด้านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

2. การสร้างและพัฒนาารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา

2.1 รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบ 2) จุดมุ่งหมายของรูปแบบ 3) องค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยของรูปแบบ รายละเอียดดังภาพที่ 1

ภาพที่ 2 รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา

2.2 การตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องของรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียน

และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องของรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา

ประเด็นการพิจารณา	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง		
	μ	σ	การแปลผล	μ	σ	การแปลผล
1. หลักการของรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา	4.29	0.76	มาก	4.71	0.49	มากที่สุด
2. จุดมุ่งหมายของรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา	4.43	0.79	มาก	4.71	0.49	มากที่สุด
3. องค์ประกอบหลักรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา	4.71	0.49	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด
4. การจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning	4.57	0.53	มากที่สุด	4.57	0.53	มากที่สุด
5. การสื่อสร้างสรรคพัฒนาภาษาและการคิด	4.29	0.76	มาก	4.43	0.53	มาก
6. การสร้างสื่อการสอนในรูปแบบความจริงเสมือน	4.57	0.53	มากที่สุด	4.43	0.53	มาก
7. การสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์	4.43	0.53	มาก	4.43	0.53	มาก
8. กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC)	4.14	0.90	มาก	4.57	0.53	มากที่สุด
9. การสะท้อนผลการเรียนรู้ (AAR)	4.29	0.76	มาก	4.57	0.53	มากที่สุด
10. PLC Online	4.43	0.53	มาก	4.43	0.53	มาก
ภาพรวม	4.41	0.65	มาก	4.56	0.50	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ ๖ ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.41$, $\sigma = 0.65$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ องค์ประกอบหลักรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ ๖ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.71$, $\sigma = 0.49$) รองลงมาคือ การจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning และการสร้างสื่อการสอนในรูปแบบความจริงเสมือน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.57$, $\sigma = 0.53$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้

ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.14$, $\sigma = 0.90$) เมื่อพิจารณาความสอดคล้อง พบว่า รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ ๖ ในภาพรวมมีความสอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.56$, $\sigma = 0.50$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ หลักการของรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ ๖ จุดมุ่งหมายของรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ ๖ และองค์ประกอบหลักรูปแบบ ๖ มีความสอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.71$, $\sigma = 0.49$)

รองลงมาคือ การจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) และการสะท้อนผลการเรียนรู้ (AAR) มีความสอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 0.57$, $\sigma = 0.53$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การสื่อสารสร้างสรรค์ พัฒนาภาษาและการคิด การสร้างสื่อการสอนในรูปแบบ ความจริงเสมือน การสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล การเรียนรู้ด้านการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ และ PLC Online มีความสอดคล้องอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.43$, $\sigma = 0.53$)

ตารางที่ 3 คะแนนความรู้ความเข้าใจครูผู้สอนหลังเข้ารับการพัฒนาศูนย์ส่งเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา (N=161)

เกณฑ์	จังหวัดลำปาง			จังหวัดลำพูน		
	จำนวน (คน)	คะแนนเต็ม 50 คะแนน	ร้อยละ	จำนวน (คน)	คะแนนเต็ม 50 คะแนน	ร้อยละ
ไม่ผ่านเกณฑ์ (ต่ำกว่าร้อยละ 50)	-	-	-	-	-	-
ผ่านเกณฑ์ พอใช้ (ร้อยละ 51-60)	-	-	-	-	-	-
ดี (ร้อยละ 61-80)	26	36.23	31.33	19	36.63	14.84
ดีมาก (ร้อยละ 81-100)	57	44.44	68.67	59	44.81	85.16
รวม	83	41.87	83.74	78	42.82	85.64

คะแนนเฉลี่ยภาพรวมของจังหวัดลำปางและจังหวัดลำพูน 42.33 (เต็ม 50 คะแนน) คิดเป็นร้อยละ 84.66 ระดับดีมาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ในภาพรวมครูผู้สอนจังหวัดลำปางและจังหวัดลำพูนมีความรู้ความเข้าใจหลังเข้ารับการพัฒนาศูนย์ส่งเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับดีมาก (คะแนนเฉลี่ย 42.22 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 84.66) เมื่อพิจารณารายจังหวัด พบว่า ครูผู้สอนจังหวัดลำปาง มีความรู้ความเข้าใจการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก (คะแนนเฉลี่ย 41.87 คะแนน คิดเป็นร้อยละ

3. การทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา

3.1 ความรู้ความเข้าใจครูผู้สอนหลังเข้ารับการพัฒนาศูนย์ส่งเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา รายละเอียดดังตารางที่ 3

83.74) ส่วนครูผู้สอนจังหวัดลำพูนมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับดีมาก (คะแนนเฉลี่ย 42.82 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 85.64)

3.2 การทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ กับนักเรียนระดับประถมศึกษาชั้น ป.3 และ ป.4 ในจังหวัดลำปางและจังหวัดลำพูน รายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนตามสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดลำปาง และจังหวัดลำพูน (N=3,870)

สังกัด		คะแนน (ร้อยละ)			
		ประถมศึกษาปีที่ 3 (N=1,906)		ประถมศึกษาปีที่ 4 (N=1,964)	
		ก่อนทดลอง	หลังทดลอง	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลำปาง	เขต 1	72.88	89.45	71.84	85.40
	เขต 2	73.22	87.03	72.95	84.46
	เขต 3	75.89	89.93	74.67	88.22
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ลำพูน	เขต 1	77.04	85.97	70.80	82.81
	เขต 2	77.27	86.03	78.69	82.28
รวม		75.50	88.79	72.91	85.74

จากตารางที่ 4 พบว่า นักเรียนระดับชั้น ป. 3 และ ป.4 จังหวัดลำปางและจังหวัดลำพูนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้และพัฒนาจากครูผู้สอนรายวิชาภาษาไทยที่เข้าร่วมทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มวิชาภาษาไทยในภาพรวมก่อนการทดลอง คิดเป็นร้อยละ 70.50 และ 72.91 หลังการทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มวิชาภาษาไทยสูงขึ้นคิดเป็นร้อยละ 88.79 และ 85.74 ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาสภาพบริบทการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ ฯ ในภาพรวมครูผู้สอนใช้สื่อการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ในรูปแบบเดิม ๆ ไม่น่าสนใจ ตลอดจนยังไม่เน้นการสอนแบบ Active Learning เท่าที่ควร ครูมีความต้องการเสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอน เทคนิคการสอน การผลิตสื่อ การสร้างแบบวัดประเมินผลที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับผู้เรียนแต่ละระดับ และกระบวนการชุมชนแห่งเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2. รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ ฯ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบ 2) จุดมุ่งหมายของรูปแบบ และ 3) องค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยของรูปแบบ โดยรูปแบบ ฯ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากและมีความสอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ครูผู้สอนจังหวัดลำปางและลำพูนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาอยู่ในระดับดีมาก และหลังการทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ ฯ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทยสูงขึ้นก่อนการทดลอง

การอภิปรายผลการวิจัย

1. การศึกษาสภาพบริบทการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา พบว่า ในภาพรวมครูผู้สอนใช้สื่อประกอบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์รูปแบบเดิม ๆ ไม่น่าสนใจ รวมทั้งรูปแบบการสอนยังไม่มุ่งเน้นการสอนแบบ Active Learning เท่าที่ควร ครูมีความต้องการเสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ เทคนิคการสอน การผลิตสื่อ การสร้างแบบวัดประเมินผลที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับผู้เรียนแต่ละระดับ และกระบวนการชุมชนแห่งเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยให้ครูมีส่วนร่วมในการคิดและตัดสินใจขับเคลื่อนการพัฒนาการปฏิบัติงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูผู้สอนมีความต้องการพัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะด้านจัดการเรียนรู้ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้พัฒนาการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ดังที่ประยูร บุญใช้ (2564) ได้กล่าวไว้ว่า

สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เป็นพฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงความสามารถและทักษะปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมและหลากหลาย เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุตามมาตรฐานที่ได้กำหนดไว้ สอดคล้องกับพวงเพ็ญ อินทรประวัติ, ณัฐกร ดวงพระเกษ และฐิติรัตน์ คล่องดี (2564) ที่ศึกษาพบว่าการสอนในชั้นเรียน การบริหารจัดการชั้นเรียน การวัดผลระหว่างเรียน เป็นสมรรถนะที่สำคัญสำหรับครูและส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ครูจึงต้องพัฒนาตนเองเพื่อให้เป็นครูมืออาชีพ เช่นเดียวกับทองพรรณ ปัญญาอุดมกุล (2563) ที่ศึกษาพบว่า แนวทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย การกำหนดเป้าหมายการพัฒนา การออกแบบและร่วมกันสะท้อนคิดเพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ การสังเกตการณ์และการร่วมกันสะท้อนคิดการปฏิบัติจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สรุปผลการเรียนรู้จากการปฏิบัตินำไปสู่การวางแผนการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องต่อไป เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาครูผู้สอนให้สามารถนำไปใช้จัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา

2. รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการของรูปแบบ จุดมุ่งหมายของรูปแบบ และองค์ประกอบหลักของรูปแบบ ประกอบด้วย 1) การจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning มีองค์ประกอบย่อย ได้แก่ การออกแบบการเรียนการสอนแบบ Active Learning จิตวิทยาการเรียนการสอนแบบ Active Learning การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์วิชาภาษาไทย และแบบทดสอบการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning 2) สื่อสร้างสรรค์พัฒนาภาษาและการคิด มีองค์ประกอบย่อย ได้แก่ การสร้างสื่อลูกเต๋าความคิดพิชิตภาษา วิธีการใช้ในการจัดการเรียนการสอน และแบบทดสอบสื่อสร้างสรรค์พัฒนาภาษา 3) การสร้างสื่อการสอนในรูปแบบความจริงเสมือน (VR) มีองค์ประกอบย่อย ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐาน VR การเตรียมข้อมูล การสมัครเข้าใช้งาน Tour Creator การสร้าง VR

การเผยแพร่ผลงาน และแบบทดสอบการสร้างสื่อการสอนในรูปแบบความจริงเสมือน (VR) 4) การสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลด้านการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ มีองค์ประกอบย่อย ได้แก่ หลักการ แนวคิดการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และตัวอย่างเครื่องมือวัดและประเมิน การนำผลประเมินไปใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน และแบบทดสอบการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านการอ่าน การเขียนและการวิเคราะห์ 5) กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) มีองค์ประกอบย่อย ได้แก่ วิวัฒนาการ ความหมาย และความสำคัญของ PLC กรณีศึกษา การประยุกต์ใช้ PLC และแบบทดสอบกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 6) การสะท้อนผลการเรียนรู้ (AAR) องค์ประกอบย่อย ได้แก่ การสะท้อนผลการเรียนรู้ (AAR) และ 7) PLC Online มีองค์ประกอบย่อย ได้แก่ และกระบวนการ PLC Online มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากและมีความสอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครู ที่พัฒนาขึ้น เน้นการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สามารถสร้างสถานการณ์ที่มีความน่าสนใจและทันสมัย ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจและเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้เครื่องมือวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ ตลอดจนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การสะท้อนผลการเรียนรู้ และการ PLC Online สามารถประเมินตรวจสอบคุณภาพการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนได้ รวมทั้งสามารถประเมินครูผู้สอนและกระบวนการสอนเป็นระยะ ๆ โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การเชื่อมโยงความคิดเห็นและการสะท้อนผลการเรียนรู้ร่วมกันกับเพื่อนครู เพื่อให้เกิดความเข้าใจการเรียนรู้ซึ่งกันและกันในการปรับปรุงการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน จึงส่งผลให้นักเรียนระดับชั้น ป. 3 และ ป.4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มวิชาภาษาไทยสูงขึ้น ดังที่ Tyler (1950) ที่กล่าวไว้ว่าองค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ 1) จุดมุ่งหมายการจัดการเรียนรู้ 2) กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ และ 3) การประเมินผลการจัดการเรียนรู้

โดยข้อมูลส่วนที่ 3 สามารถใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับไปพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้และจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ นอกจากนี้ ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ การใช้และพัฒนา สื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ การวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ เป็นสมรรถนะสำคัญที่ช่วยให้ครู สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) สอดคล้องกับไฉไลศรี เพชรได้ และพรวิทย์ จันทร์ศิริ (2564) ที่ศึกษาพบว่า การวิเคราะห์ผู้เรียน การออกแบบและการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้สื่อนวัตกรรมเทคโนโลยี การวัดและประเมินผล เป็นสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ที่สำคัญของครูจะนำไปใช้จัดการเรียนการสอนได้อย่าง มีประสิทธิภาพ ทำนองเดียวกับประยูร บุญใช้ (2563) ที่ศึกษาพบว่า สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อพัฒนา ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 2) ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 และ 3) ด้านคุณลักษณะที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คล้ายกับนฤมล คล้ายริน (2564) ที่ศึกษาพบว่ารูปแบบ เพื่อพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของ รูปแบบ 3) ขั้นตอนการชี้แนะ และ 4) ปัจจัยสนับสนุน เช่นเดียวกับฉัตรชัย หวังมีจมี และองอาจ นัยพัฒน์ (2560) ที่ศึกษาพบว่า สมรรถนะของครูผู้สอนระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 มี 7 สมรรถนะ ประกอบด้วย 1) สมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนโดยยึดนักเรียน เป็นศูนย์กลาง 2) สมรรถนะด้านการวัดประเมินผล เพื่อการพัฒนาและคำนึงถึงความแตกต่างหลากหลาย ระหว่างบุคคล 3) สมรรถนะด้านคอมพิวเตอร์และ เทคโนโลยี และการรู้เท่าทันสื่อ 4) สมรรถนะด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพ 5) สมรรถนะด้าน การทำงานเป็นทีมและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน 6) สมรรถนะด้านการข้ามวัฒนธรรม 7) สมรรถนะด้านการ เป็นผู้อำนวยความสะดวกและแนะแนวทาง 3. การทดลอง ใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนระดับประถมศึกษา พบว่า ในภาพรวมครูผู้สอน

มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับดีมาก และหลังการทดลอง ใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครู นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้วิชาภาษาไทยสูงขึ้นกว่าก่อนทดลอง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่ารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูฯ ที่พัฒนาขึ้น มีจุดเด่น คือ กิจกรรมที่เน้นการจัดการเรียนรู้ แบบ Active Learning การสร้างสื่อทั้งแบบทำมือและแบบ ดิจิทัลเพื่อพัฒนานักเรียนด้านการอ่าน การเขียน และ การคิดวิเคราะห์ ซึ่งเป็นการหนุนเสริมครูผู้สอนนำองค์ ความรู้ไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการอ่าน การเขียนและ การคิดวิเคราะห์ได้ ดังที่ Sweller (2006) ได้กล่าวไว้ว่า Active Learning เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้แสดงออกใน กระบวนการเรียนรู้ ซึ่งจะทำให้ผู้สอนได้ทราบว่าผู้เรียนมี ความเข้าใจถูกต้องหรือคลาดเคลื่อนอย่างไร จะได้นำไป วางแผนพัฒนาผู้เรียนได้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้การที่ผู้เรียน ได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองจะช่วยให้ผู้เรียน เข้าใจสิ่งที่เรียนรู้ได้ดีกว่าฟังคำบรรยายของครูผู้สอน เพียงอย่างเดียว ซึ่งเป็นวิธีการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมเพื่อ สร้างความเข้าใจและการนำความรู้มาประยุกต์ใช้ได้ ตลอดจน เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความตื่นตัวต่อการเรียนรู้ สอดคล้องกับนฤมล คล้ายริน (2564) ที่ศึกษาพบว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกช่วยพัฒนาสมรรถนะการเรียนรู้ พัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (สถิติพงษ์ สุพรม, 2561; จุฑามาศ เพิ่มพูนเจริญยศ, 2561)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาควรวางแผนการพัฒนาศักยภาพครูและมีการ ควบคุมติดตาม และประเมินผลการเสริมสร้างสมรรถนะครู ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา อย่างเป็นระบบ โดยกำหนดกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติอย่าง เป็นรูปธรรม

2. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ควรกำหนด แนวทางพัฒนาวิชาชีพครูในการเสริมสร้างสมรรถนะครู ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาได้

โดยจัดทำเป็นแผนพัฒนารายบุคคล และมีการติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาครูให้มีสมรรถนะและสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการพัฒนาแบบแผนการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เพื่อนำข้อมูลที่ได้วางแผนกำหนดแนวทาง

พัฒนาระดับการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในระดับภูมิภาคและประเทศต่อไป

2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับระดับประถมศึกษา เพื่อเป็นแนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- จุฑามาศ เพิ่มพูนเจริญยศ. (2561). *การพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกผ่านห้องเรียนอัจฉริยะสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลไทรโยค*. (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยศรีปทุม).
- ฉัตรชัย หวังมีจมี และองอาจ นัยวัฒน์. (2560). สมรรถนะของครูไทยในศตวรรษที่ 21: ปรับการเรียนรู้ เปลี่ยนสมรรถนะ. *Journal of HRintelligence*, 12(2), 47–63.
- ไฉไลศรี เพชรใต้ และเพชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ. (2564). ความต้องการจำเป็นและแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารชุมชนวิจัย*, 15(4), 222–234.
- ทองพรรณ ปัญญาอุดมกุล. (2563). แนวทางการพัฒนาการใช้กระบวนการ PLC (Professional Learning Community) เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนบ้านนาอ้อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2. *คุรุสภาวิทยารจารย์*, 1(1), 45–55.
- นฤมล คล้ายริน. (2564). การพัฒนารูปแบบเพื่อพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูโรงเรียนเทศบาลอินทปฎา วัดใหญ่อินทาราม สังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี. *HRD Journal*, 12(2), 58–74.
- ประยูร บุญใช้. (2563). สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูประถมศึกษา. *วารสารเซนต์จอห์น*, 23(33), 240–258.
- ประยูร บุญใช้. (2564). การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สำหรับครูประถมศึกษา. *วารสารพัฒนาการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยรังสิต*, 15(1), 118–137.
- ประเวศ เวชชะ. (2561). *การบริหารหลักสูตร การสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- พวงเพ็ญ อินทรประวัตติ, อนุสรณ์ ดวงพระเกษ, และฐิติรัตน์ คล่องดี. (2564). สมรรถนะของครู 4 ด้านที่ผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนมากที่สุด. *วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์*, 22(1), 180–195.
- ศูนย์ศึกษาการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2562). *รายงานการดำเนินงานโครงการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. ลำปาง: มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.

- สมาพันธ์ครู. (2563). *แนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21*. สืบค้นจาก <https://karusatpanya.org/การพัฒนา-สมรรถนะ/>
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2562). *ผลการประเมิน PISA 2018: บทสรุปผู้บริหาร*. กรุงเทพฯ: สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.)
- สิทธิพงษ์ สุพรหม. (2561). การพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้เชิงรุกในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. *วารสารวิจัยและประเมินผลอุบลราชธานี*, 7(2), 49-58.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- International Institute for Management Development: IMD. (2018). *World competitiveness yearbook 2018*. Switzerland: Lausanne.
- Sweller, J. (2006). *The worked example effect and human cognition: Learning and Instruction*. New Jersey: Educational Technologies.
- Tyler, R.W. (1950). *Basic principles of curriculum and instruction*. Chicago: University of Chicago Press.